

Spauda ir informacija

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas
PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 7/18
2018 m. sausio 25 d., Liuksemburgas

Sprendimas byloje C-498/16
Maximilian Schrems / Facebook Ireland Limited

M. Schrems gali pareikšti individualų ieškinį Facebook Ireland Austrijoje

Vis dėlto, kaip kitų vartotojų reikalavimų perėmėjas, jis negali remtis vartotojo gyvenamosios vietos teismų jurisdikcija pareikšdamas kolektyvinį ieškinį

Maximilian Schrems, gyvenantis Austrijoje, pareiškė ieškinį *Facebook Ireland* (toliau – *Facebook*) Austrijos teismuose. Jis kaltina *Facebook* pažeidus kelis teisės aktus duomenų apsaugos srityje, kiek tai susiję su jo asmenine *Facebook* paskyra¹ ir septynių² kitų naudotojų, perleidusių jam savo reikalavimus pareiškiant šį ieškinį, paskyromis. Šie kiti naudotojai taip pat yra vartotojai, gyvenantys Austrijoje, Vokietijoje ar Indijoje. M. Schrems visų pirma prašo Austrijos teismų pripažinti tam tikras sutarties sąlygas negaliojančiomis ir įpareigoti *Facebook* nutraukti aptariamų duomenų naudojimą savais tikslais ar trečiųjų asmenų tikslais ir atlyginti žalą.

Facebook mano, kad Austrijos teismai neturi tarptautinės jurisdikcijos. Anot *Facebook*, M. Schrems negali remtis Sąjungos teisės norma³, leidžiančia vartotojams pareikšti ieškinį užsienyje įsisteigusiai kitai sutarties šaliai savo gyvenamosios vietos teismuose („vartotojo gyvenamosios vietos teismų jurisdikcija“). Iš tiesų M. Schrems naudoja *Facebook* ir profesiniais tikslais (konkrečiai kalbant, naudoja *Facebook tinklalapį*, skirtą informuoti apie jo veiksmus prieš *Facebook*⁴), todėl jis negali būti laikomas vartotoju. Kiek tai susiję su perleistais reikalavimais, *Facebook* tvirtina, kad vartotojo gyvenamosios vietos teismų jurisdikcija šiems reikalavimams netaikoma, nes ji negali būti perleista.

Šiomis aplinkybėmis *Oberster Gerichtshof* (Aukščiausiasis Teismas, Austrija) prašo Teisingumo Teismo patikslinti sąlygas, kurioms esant galima remtis vartotojo gyvenamosios vietos teismų jurisdikcija.

Savo sprendime Teisingumo Teismas atsako, kad **asmeninės *Facebook* paskyros naudotojas nepraranda „vartotojo“ statuso, jei publikuoja knygas, skaito pranešimus, administruoja interneto svetaines, renka aukas ir perima daugelio vartotojų reikalavimus, siekdamas juos pareikšti teisme.**

Vis dėlto vartotojo gyvenamosios vietos teismų jurisdikcija negalima remtis tuomet, kai vartotojas pareiškia ieškinį savo gyvenamosios vietos teisme, siekdamas apginti ne vien savo, bet ir kitų vartotojų, gyvenančių toje pačioje valstybėje narėje, kitose valstybėse narėse ar trečiojoje šalyse, jam perleistus reikalavimus.

¹ Nuo 2010 m. M. Schrems naudoja *Facebook paskyra* tik savo privačiai veiklai. Nuo 2011 m. jis taip pat naudoja *Facebook tinklalapį*, siekdamas i) pranešti interneto naudotojams apie savo iškeltą bylą *Facebook*, skaitomus pranešimus, dalyvavimą viešose diskusijose ir pranešimus žiniasklaidoje, ii) raginti aukoti lėšų ir iii) reklamuoti savo knygas.

² Be to, M. Schrems perėmė daugiau kaip 25 000 asmenų iš viso pasaulio reikalavimus, siekdamas juos pareikšti teisme.

³ 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 12, 2001, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 4 t., p. 42 ir klaidų ištaisymas OL L 290, 2014, p. 11, toliau – Reglamentas „Briuselis I“). Pagal šį reglamentą ieškinys atsakovui iš esmės turi būti pareikštas valstybės narės, kurioje yra jo gyvenamoji vieta ar buveinė, teismuose. Tik tam tikrais išvardytais atvejais, kurių sąrašas baigtinis, ieškinys jam gali ar turi būti pareikštas kitos valstybės narės teismuose.

⁴ Žr. 1 išnašą.

Kiek tai susiję su vartotojo statusu, Teisingumo Teismas pažymi, kad vartotojo gyvenamosios vietos jurisdikcija iš principo taikoma tik tuo atveju, kai šalių sudarytos sutarties tikslas nėra atitinkamų prekių ar paslaugų naudojimas profesiniams tikslams. Dėl skaitmeninio socialinio tinklo paslaugų, kurios skirtos naudotis ilgą laiką, pasakytina, kad reikia atsižvelgti į naudojimosi šiomis paslaugomis vėlesnius pokyčius.

Taigi ieškinį teisme pareiškęs asmuo, kuris naudojasi tokiomis paslaugomis, gali remtis vartotojo statusu tik tuo atveju, jei naudojimas šiomis paslaugomis su verslu ar profesija nesusijusiais tikslais, dėl kurio iš pradžių sudaryta sutartis, vėliau netapo iš esmės profesinio pobūdžio naudojimu.

Vis dėlto, kadangi sąvoka „vartotojas“ apibrėžiama kaip priešprieša sąvokai „ūkio subjektas“ ir nepriklauso nuo žinių ir informacijos, kurių atitinkamas asmuo faktiškai turi, nei patirtis, kurią šis asmuo gali įgyti minėtų paslaugų srityje, nei jo įsipareigojimas atstovauti šių paslaugų naudotojų teisėms ir interesams iš jo neatima „vartotojo“ statuso. Iš tiesų sąvokos „vartotojas“ aiškinimas taip, kad ji neapima minėtos veiklos, kliudytų veiksmingai ginti vartotojų teises, kurių jie turi verslininkų, su kuriais sudarė sutartis, atžvilgiu, įskaitant teisę į asmens duomenų apsaugą.

Kiek tai susiję su perleistais reikalavimais, Teisingumo Teismas primena, kad vartotojo gyvenamosios vietos teismų jurisdikcija sukurta siekiant apsaugoti vartotoją kaip sutarties šalį. Taigi vartotojas saugomas tik tuomet, kai jis pats yra ieškovas arba atsakovas byloje. Todėl vartotojas, kuris pats nėra atitinkamos vartojimo sutarties šalis, negali remtis šia jurisdikcija. Tai taikoma ir vartotojui, perėmusiam kitų vartotojų reikalavimus.

PASTABA: Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Nuotraukas iš sprendimo paskelbimo posėdžio galima rasti „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106